

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yaklaşımları

Gülşay GÖĞÜŞ*

ÖZET

Çağdaş eğitimin üç ana bileşeninden biri olan "sanat eğitimi"nin, önemli ve etkin ögesi "sanat eğitimcisi"dir. Sanat eğitimcilerinin büyük bir kısmını yetiştiren Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü (GSEB) öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yaklaşımları; onların gelecekte sürdürecekları mesleğe hazır olmaları ya da bilinçlenmeleri açısından önemli bulunmaktadır.

Bu çalışma; U.Ü.E.F. GSEB öğrencilerinin, konuyla ilgili yaklaşımlarını belirlemek amacıyla yapılmış ve 1998-1999 Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda bu Bölüm'de öğrenim gören 398 öğretmen adayına bir anket uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi sonucunda, öğrencilerin sanat alanına oldukça ilgi duydukları, ancak ne bu Bölüm'de öğrenim görmeye karar verirken ne de öğrenime başladıktan sonra (ilk ya da ortaöğretim kurumlarında) sanat eğitimcisi olarak görev almaya fazla sıcak bakmadıkları anlaşılmaktadır. Çalışmada bu ve benzeri bulgular tartışılmakta, konuyla ilgili öneriler de getirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar-Öğretmen Adayı-Mesleki Yaklaşım

SUMMARY

Effective member of "fine arts education" which is one of three component of contemporary education is "fine arts educator". Approaches to profession of teaching of most students who are educated at the Fine Arts Education Departments (FAED) of Education Faculties are seen important for their becoming conscious or for their being ready to profession of teaching which they will be deal with in the future.

* Yrd. Doç.; Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuarı Öğretim Üyesi

This study is made for the aim of identifying their approaches of U. U.E.F.FAED students about this subject and carried out an investigation to 398 teacher candidate who are educated in this institution in 1998-1999 Academic Year. As a result of evaluation of datas, it shows that students are really interested in fine arts field but they aren't interested in taking duties as a fine art educator at the primary or secondary schools neither in the period of deciding to be educated nor in the period of being educated in this department. In this study, these findings and related subjects are debated and proposals about this subject are put forward.

Keywords: Fine Arts-Teacher Candidate-Profession Approaches

GİRİŞ

“Eğitim; ‘bilim, teknik ve sanat’ın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenip gerçekleştirilerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliği kazanır.... İnsanın yapısal bütünlüğünü esas alan modern eğitimde ‘bilim eğitimi, teknik eğitim ve sanat eğitimi’ üçlüsünün hiçbirinden vazgeçilemez” (Uçan, 1994, s. 68). Kısacası çağdaş eğitimin üç ana bileşeninden biri olan sanat eğitimi; “genel ve tümel eğitim ve öğrenim içinde genişlikle, yaygınlıkla yer alması gerekli bir disiplindir” (San, 1981, s. 11).

Sanat eğitiminin önemli ve etkin ögesi olan sanat eğitimcisi; bir yandan “en az bir sanat alanında ustalıklı, ama diğer sanat alanlarında da temel bilgilere ve terminolojiye sahip olan... güçlüce kültürlenmiş bir kişi” (San, 1999, s. 7), diğer yandan öğrencisine “kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışları kazandırma...” (Uçan, 1999, s. 197) sürecini gerçekleştirebilmek için gerekli olan eğitimcilik anlayışına sahip bir birey olmalıdır.

Türkiye’deki sanat eğitimcilerinin büyük bir bölümünü yetiştiren Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü (GSEB) öğrencileri (ya da sanat eğitimcisi adayları), yukarıda sözü edilen nitelikleri kazanmada kendilerini ne kadar hazır hissetmektedirler? Kısa bir süre sonrasının sanat eğitimcileri olarak üstlenecekleri yükümlülüklerin bilincinde midirler? Kısacası öğretmen yetiştiren bir kurumu bilinçli olarak mı seçmişlerdir, bu mesleğe yönelik yaklaşımları nasıldır?

Yapılan araştırmalar, bir kısım adayın öğretmen yetiştiren kurumlara bilinçli bir seçim yaparak gelmediğini ya da kurumda öğrenime başladıktan sonra bu mesleğin kendisine uygun olmadığını anladığını göstermektedir. Araştırmacının, müzik öğretmenleri ve müzik öğretmeni adayları üzerinde yaptığı iki ayrı araştırmada da konuyu destekleyici görüşler elde edilmiştir (Göğüş, 1999/a ve 1999/b, s. 391). Bu nedenle araştırma kapsamının, resim-iş öğretmen adaylarını da içine alacak şekilde genişletilmesi düşünülmüştür.

Konuyla ilgili olarak Amerika Birleşik Devletleri'ndeki uygulamalara bakıldığında (Georgia, Mont Clair, Arizona State ve Arizona Üniversitele-riyle ilgili alınan bilgilerde) ; lisans öğreniminin ilk iki yılında alanla ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırılmasına ağırlık verildiği, öğretmen yetiştirme sürecinin üçüncü yılda başladığı ve adayların bu aşamada öğretmenlik mesleği için karar verdikleri görülmektedir (YÖK/HÖEP, 1997). Örneğin Arizona State Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne (Bu fakülte "School of Art ve "School of Music" isimli iki büyük okuldan oluşmaktadır.) bir sanat alanında birikimi olan öğrenci sınavla kabul edilmekte, iki yıl öğrenim gördükten sonra bu alanla ilgili sürdürmek istediği mesleğini seçmektedir. Bu meslek, "Müzik Okulu" içinde yer alan bir dalda sanatçılık, müzik eğitimi, müzik terapisi, etno-müzikologluk vb., "Sanat Okulu" içinde heykeltıraş, ressamlık, fotoğrafçılık, grafikerlik, eğitimcilik vb. olabilmektedir.

Güzel sanatlar alanında eğitimci olmak isteyen aday, 3. ve 4. sınıflarda daha çok mesleki formasyon kazandırmayı amaçlayan programı yürütmeye hazır olup olmadığı, daha da önemlisi ileride yürüteceği öğretmenlik mesleğine uygun olup olmadığı ile ilgili bazı testlerden geçirilirler. Adayların genellikle alanlarıyla ilgili derslerden oluşan ilk iki yıldaki programı bitirmeleri ve böylece alanlarında belli bir temel birikime sahip olduklarını kanıtlamaları gerektiği gibi öğretmenlerden alınacak referanslar ve (Eğitim Fakültesi içinde yer alan "Profesyonel Alan Uygulamaları Ofisi" isimli birimin oluşturduğu) uzman eğitimciler kurulunun yaptığı görüşmelerle öğretmenlik mesleğine uygun görülmesi de gerekmektedir. (Enz ve Hall, 1997). Bu yeterliklere sahip olmayan öğrenci, çalıştığı sanat alanında eğitimcilik dışında bir dala yönelir. Bu dallar aynı kurum içinde olduğundan ve ilk iki yılın programlarında büyük benzerlik bulunduğundan birbirine geçişler de kolay olmaktadır. (Göğüş, 1999/b, s. 392).

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmayla; güzel sanatlar alanında öğretmen yetiştiren kurumlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının, gerek kurumunu seçerken gerekse kurumda öğrenci iken öğretmenlik mesleğine ilişkin anlayış ve yaklaşımlarının saptanması amaçlanmıştır.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmaya 1998-1999 öğretim yılında U.Ü.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü (GSEB) 'nde öğrenim gören öğrenciler alınmıştır. Ancak başarısızlık veya devamsızlık nedeniyle Bölüm'deki öğrenim süreleri altıncı ya da yedinci yılını dolduran öğrencilerle, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı

“İkinci Öğretim“ öğrencileri araştırmanın kapsamı dışında tutulmuşlardır. (Müzik Eğitimi Anabilim Dalı içinde “ikinci öğretim” açılmadığından, bu özellikle öğrenci bulunmamaktadır).

Veri toplamak için anket tekniği kullanılmıştır. Anket, önce GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (ABD) öğrencilerine uygulanmış (Mart 1999), daha sonra ortaya çıkan sonuçların Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı’nda da araştırılması düşünülmüş ve kısa bir süre sonra (Haziran 1999) bu kurum öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmaya her sınıf düzeyinden 162 Müzik

Tablo I
Araştırmaya Katılan GSEB Öğrencilerinin Sayısal Dağılımı

Cinsiyet			Kız		Erkek		Toplam	
ABD ve Sınıflar			f	%	f	%	f	%
Resim- İş Eğt. ABD	Sınıflar	1	38	16	18	08	56	24
		2	45	19	23	10	68	29
		3	45	19	12	05	57	24
		4	39	17	16	06	55	23
	Toplam		167	71	69	29	236	100
Müzik Eğt. ABD	Sınıflar	1	28	17	27	17	55	34
		2	27	17	13	08	40	25
		3	22	14	12	07	34	21
		4	17	10	16	10	33	20
	Toplam		94	58	68	42	162	100
Genel Toplam			261	66	136	34	398	100

Eğitimi ABD öğrencisi ile 236 Resim-İş Eğitimi ABD öğrencisi olmak üzere toplam 398 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine, GSEB içinde buldukları ABD ve sınıflarına göre sayısal dağılımları Tablo I’de görülmektedir.

4. BULGULAR

4.1. Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumları

Araştırmaya katılan GSEB öğrencilerinin çoğu (%57’si) genel lise-lerden, %23’ü ise Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL)’nden mezun olmuşlardır. Tablo II’de görülen bu sayılara Anabilim Dalı olarak bakıldığında ise; müzik öğretmeni adayları içinde AGSL mezunları %40 oranıyla genel lise mezunlarının oranına (%49) yaklaşırken meslek lisesi mezunları sadece %6 oranında yer almaktadır. Resim-iş öğretmeni adayları içinde ise AGSL mezunlarının %12 gibi küçük bir oranla temsil edildiği, buna karşılık genel lise mezunlarının %61, meslek lisesi mezunlarının %26 oranlarında kurumda yer aldığı görülmektedir.

Tablo II
Araştırmaya Katılan GSEB Öğrencilerinin Mezun Oldukları
Ortaöğretim Kurumları

Ortaöğretim Kurumu ABD ve Sınıflar			Genel Lise		AGSL		Meslek Lisesi		Başka		Toplam	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Resim-İş Eğt. ABD	Sınıflar	1	29	12	06	03	20	09	01	-	56	24
		2	38	16	08	04	21	09	01	-	68	29
		3	36	15	07	03	12	05	02	01	57	24
		4	42	18	05	02	07	03	01	-	55	23
	Toplam	145	61	26	12	60	26	05	01	236	100	
Müzik Eğt. ABD	Sınıflar	1	31	19	18	11	04	03	02	01	55	34
		2	13	08	23	14	01	01	03	02	40	25
		3	16	10	14	08	03	02	01	01	34	21
		4	20	12	10	06	01	01	02	01	33	20
	Toplam	80	49	65	39	09	07	08	05	162	100	
Genel Toplam			225	57	91	23	69	17	13	03	398	100

4.2. Öğretmen Adaylarının GSEB'nü Seçme Nedenleri

GSEB öğrencilerine, sanat alanında öğrenim görmeye hangi yaşta karar verdikleri sorulmuş ve Tablo III'de de görülen yanıtlar alınmıştır. Buna göre; araştırmaya katılanların yaklaşık %43'ü 14 yaşından önce, yani ilköğretim ikinci kademede sanat alanında öğrenim görmeye karar verdiğini belirtmektedirler. Özellikle müzik öğretmeni adayları içinde daha da çoğalan bu oranın büyük bir çoğunluğunu lisede sanat eğitimi almaya başlayan AGSL mezunları oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının %21'i ise 16-17 yaşlarında, yani liseden mezun olma aşamasında sanat alanına yöndiklerini belirtmektedirler.

Tablo III
GSEB Öğrencilerinin Güzel Sanatlar Alanında Çalışmaya
Karar Verme Yaşları

Yaşlar ABD ve Mezun ol. Lise		14 yaşından önce		14-15 yaşlarında		16 - 17 yaşlarında		18-20 yaşlarında		20 yaşından sonra		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Resim-İş Eğt. ABD	AGSL Mezunu	17	07	06	03	03	01	-	-	-	-	26	11
	Diğ. lise Mezunu	78	33	30	13	49	21	40	17	13	05	210	89
	Toplam	95	40	36	16	52	22	40	17	13	05	236	100
Müzik Eğt. ABD	AGSL Mezunu	52	32	10	06	03	02	-	-	-	-	65	40
	Diğ. lise Mezunu	25	16	13	08	29	17	25	16	05	03	97	60
	Toplam	77	48	23	14	32	19	25	16	05	03	162	100
Genel Toplam		172	43	59	15	84	21	65	16	18	05	398	100

Öğretmen adaylarına, “Lise öğrenimi, ya da liseyi bitirdikleri sırada meslek olarak neyi düşündükleri” sorulmuş, grubun %38’i sanat eğitimciliğini düşündüğünü belirtmiştir. Tablo IV’de de görüldüğü gibi müzik öğretmeni adayları içinde %45’lere kadar çıkan bu oran, her iki grupta da ilk sırada yer almaktadır. Grubun %25’i ise bu dönemde sanatçılığı düşündüklerini belirtmişlerdir. Yine AGSL mezunlarının tamamına yakını da bu iki seçeneği tercih edenler arasında yer almaktadır.

Tablo IV
GSEB Öğrencilerinin Lise Öğrenimleri veya Liseyi Bitirdiklerinde Düşündükleri Mesleki

Seçenekler ABD ve mezun ol. lise		Sanat Alanı		Aynı Alanda Sanatçı		Başka Alanda Eğit.		Başka Alanda Sanatçı		Sosyal Biliml.		Fen Biliml.		Diğer		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Resim-İş Eğt. ABD	AGSL Mezun	12	05	09	04	-	-	-	-	02	01	-	-	03	01	26	11
	Diğ. lise Mezun	66	28	50	22	13	05	13	05	24	10	25	11	19	08	210	89
	Toplam	78	33	59	26	13	05	13	05	26	11	25	11	22	09	236	100
Müzik Eğt. ABD	AGSL Mezun	36	22	20	12	02	01	04	03	02	01	-	-	01	01	65	40
	Diğ. lise Mezun	37	23	21	13	08	05	05	03	11	07	05	03	10	06	97	60
	Toplam	73	45	41	25	10	06	09	06	13	08	05	03	11	07	162	100
Genel Topl.		151	38	100	25	23	06	22	06	39	10	30	07	33	08	398	100

Araştırmaya katılan müzik ve resim-ış öğretmeni adaylarının güzel sanatlar alanında öğrenim görmeye karar vermelerinde önemli olan etkenler arasında farklılıklar göze çarpmaktadır. Müzik öğretmeni adayları için bu kararı vermede en önemli etken “aile çevresi” iken (%37’si için “çok önemli”, %33’ü için “önemli”), resim-ış öğretmeni adayları için en önemli etken ilk ve ortaöğretim kurumlarında kendilerinin de içinde buldukları “sanatsal çalışma veya etkinlikler” olmuştur (%45’i için “çok önemli, %27’si için “önemli”). İkinci sırada ise her iki grup için ilk ve ortaöğretim kurumlarındaki müzik veya resim-ış öğretmenleri adayların sanat alanına yönelmelerinde etkili olmuştur.

4.3. Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yaklaşımları

Öğretmen adaylarının sanat eğitimciliği ile ilgili düşüncelerinin alınmak istendiği soruya karşılık olarak, müzik öğretmeni adaylarının %45’i ve resim-ış öğretmeni adaylarının %34’ü “sanat eğitimciliği alanının kendilerini tatmin edebilecek tek alan” olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca resim-ış öğretmeni adaylarının %36’sı ve müzik öğretmeni adaylarının %31’i “bu

alanın kendilerini tatmin edebilen alanlardan sadece biri” olduğunu belirtmektedirler. Diğer adayların ise (müzik öğretmeni adaylarının %23’ü, resim-iş öğretmeni adaylarının %30’u) sanat eğitimciliği ile ilgili olarak fazla istekli olmadıkları görülmektedir.

Tablo V
GSEB Öğrencilerinin Sanat Eğitimciliği Alanı İle İlgili Düşünceleri

Düşünceler ABD ve sınıflar			Beni tatmin edebilecek tek alan		Beni tatmin edebilecek alanlardan biri		Hoşlanmıyorum ama Yapabilirim		Düşünmeden seçtim		Diğer		Toplam	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Resim-İş Eğt. ABD	Sınıflar	1	23	10	22	10	07	03	03	01	01	-	56	24
		2	25	11	20	08	16	06	06	03	01	-	68	29
		3	16	06	23	10	13	06	05	02	-	-	57	24
		4	17	07	20	08	09	04	09	04	-	-	55	23
	Toplam	81	34	85	36	45	19	23	10	02	01	236	100	
Müzik Eğt. ABD	Sınıflar	1	34	21	12	07	04	02	04	02	01	01	55	34
		2	20	12	11	07	06	04	01	01	02	01	40	25
		3	04	02	17	10	03	02	09	06	01	01	34	21
		4	16	10	11	07	04	02	02	01	-	-	33	20
	Toplam	74	45	51	31	17	10	16	10	04	03	162	100	
Genel toplam			155	39	136	34	62	15	39	10	06	02	398	100

Tablo V’den de izlenebilecek bu sonuçlara sınıf düzeylerine göre bakıldığında; alt sınıflarda sanat eğitimciliğine ilişkin olumlu düşüncelerin daha fazla olduğu, özellikle müzik öğretmeni adayları içinde oldukça açık biçimde görülebilmektedir. Adayların olumlu düşüncelerinin 3. sınıfta en az oranlarda görülmesine; kurumda (onlara uygulanan programdaki) derslerin 2. ve 3. sınıfta Okul Deneyimi adıyla (1996-1997 öğretim yılından itibaren) programa eklenen okullardaki uygulamalı çalışmalarla hem bu yoğunluğun artması, hem de mesleğin yakından tanınmaya başlanmasının neden olabileceği sanılmaktadır. 4. sınıfta ise mesleki düşünceler netleşmekte, sanat eğitimciliği ile ilgili olumlu yaklaşımda da biraz artış görülmektedir.

Öğretmen adaylarına, bu kuruma geldikten sonra “yaptıkları seçimin doğruluğu konusunda kuşku duyup duymadıkları” sorulmuş ve öğrencilerin %48’i “hiç kuşku duymadığını”, %24’ü “çok az kuşku duyduğunu” belirtmiştir. Tablo VI’dan da izlenebilecek bu sonuçlar anabilim dallarına göre değerlendirildiğinde; müzik öğretmeni adaylarının (%32’si) resim-iş öğretmeni adaylarının (%25’i) yaptıkları seçim konusunda biraz daha fazla kuşku duydukları göze çarparken, sınıf düzeylerine göre bakıldığında yine bir önceki soruya verilen cevaplara benzer bir şekilde 3. sınıf öğrencileri arasında

“ciddi olarak kuşku duyduğunu” belirten adayların biraz daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo VI
GŞEB Öğrencilerinin Buldukları Kurumu Seçtikten sonra Yaptıkları
Bu Seçimin Doğruluğu Konusundaki Düşünceleri

Düşünceler ABD ve Sınıflar			Ciddi olarak Kuşku Duydum		Bazı kuşku larım Var		Çok az kuşku duydum		Hiç Kuşku Duymadım		Toplam	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Resim- İş Eğt. ABD	Sınıflar	1	02	01	08	03	16	07	30	13	56	24
		2	03	01	15	06	14	06	36	15	68	29
		3	07	03	12	05	16	07	23	10	57	24
		4	02	01	11	05	10	04	31	13	55	23
	Toplam		14	06	46	19	56	24	120	51	236	100
Müzik Eğt. ABD	Sınıflar	1	02	01	09	06	18	11	26	16	55	34
		2	02	01	12	07	09	06	17	11	40	25
		3	10	06	06	04	06	04	12	07	34	21
		4	01	01	10	06	04	02	18	11	33	20
	Toplam		15	09	37	23	37	23	73	45	162	100
Genel Toplam			29	07	82	21	94	24	193	48	398	100

Tablo VII’de öğretmen adaylarının halen öğrenim gördükleri sanat eğitimcisi yetiştiren kurumdan mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri meslekler yer almaktadır. Her iki anabilim dalında bulunan adayların (müzik öğretmeni adaylarının %41’i, resim-iş öğretmeni adaylarının %28’i) en çok tercih ettikleri meslek “yükseköğretim kurumunda öğretim elemanı” olmaktadır. Ayrıca alanlarında sanatçı olmak da müzik öğretmeni adaylarının %18’i, resim-iş öğretmeni adaylarının %14’ü tarafından tercih edilmekte ve ikinci sırada yer almaktadır. Bu tercihler, özellikle müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine fazla sıcak bakmadığını göstermektedir. Nitekim ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğretmen olmak, müzik öğretmeni adaylarının sadece %19’unun, resim-iş öğretmeni adaylarının ise %27’sinin ilk tercihlerinde yer almaktadır.

Kız ve erkek öğrencilerin düşünceleri arasında farklılık bulunmazken, sınıf düzeyleri yükseldikçe meslek olarak (ilköğretim veya ortaöğretim kurumlarında) sanat eğitimciliğini seçmede çok az bir artış olduğu görülmektedir.

Tablo VII.

GSEB öğrencilerinin mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri meslek

Seçenekler ABD ve Sınıflar			İlköğretim Öğretmen.	Lisede Öğretmen	AGSL' de Öğretmen	Yüksek Öğretim Öğr. Elm.	Özel Okulda Öğretmen	Özel ders Verme	Aynı Alanda Sanatçılık	Başka Alanda Sanatçılık	Diğer	Toplam
			f %	f %	f %	f %	f %	f %	f %	f %	f %	f %
Resim- İş Eğt. Anabilim Dalı	Sınıflar	1	01 -	03 01	05 02	21 09	06 03	04 02	11 05	- -	04 02	55 24
		2	04 02	15 06	07 03	21 09	05 02	- -	07 03	02 01	07 03	68 29
		3	12 05	06 03	10 04	10 04	05 02	02 01	07 03	- -	04 02	56 24
		4	17 07	06 03	06 03	15 06	01 -	- -	08 03	01 -	03 01	57 23
	Toplam		34 14	30 13	28 12	67 28	17 07	06 03	33 14	03 01	18 08	236 100
Müzik Eğt. Anabilim Dalı	Sınıflar	1	01 01	04 02	01 01	30 18	03 02	03 02	11 07	- -	02 01	56 34
		2	05 03	- -	04 02	16 10	05 03	- -	08 05	- -	01 01	39 24
		3	04 02	06 04	06 04	06 04	04 02	- -	08 05	01 01	- -	35 22
		4	05 03	06 04	04 02	14 09	- -	- -	02 01	- -	01 01	32 20
	Toplam		15 09	16 10	15 09	66 41	12 07	03 02	30 18	01 01	04 03	162 100
Genel Toplam			49 12	46 12	43 11	133 33	29 07	09 02	63 16	04 01	22 06	398 100

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Sanat eğitimcisi yetiştiren kurumlardaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yaklaşımlarının saptanması amacıyla yapılan bu çalışma için, J.Ü.E.F. GSEB öğrencilerine 1998-1999 Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda bir anket uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi sonucunda; öğrencilerin sanat alanına oldukça ilgi duydukları, liseyi bitirdiklerinde sadece %40'a yakın bir kısmının sanat eğitimcisi (müzik ya da resim-iş öğretmeni) olmayı düşündüğü halde öğretmen yetiştiren bu kurumda öğrenime başladıkları, ancak bu seçimin doğruluğu konusunda %28'inin kuşku duyduğu görülmektedir. Daha da önemlisi, mezun olduktan sonra adayların sadece %25'i ilköğretim ya da ortaöğretim kurumlarında öğretmen olmayı istemekte (ki öğrenim gördükleri Bölüm'ün amacı bu kurumlara öğretmen yetiştirmektir), bunun yerine alanında sanatçılığı veya ilgili sanat alanında bir yükseköğretim kurumunda öğretim elemanı olmayı tercih etmektedirler.

Çağdaş eğitimin ayrılmaz bir parçası olan sanat eğitiminin verilmesinde nitelikli, bilinçli, mesleğini seven sanat eğitimcilerinin rolü çok büyüktür. Öğretmen adaylarının yükseköğrenimlerini sürdürmek için sanat eğitimcisi yetiştiren kurumları seçmeleri ve öğretmenlik mesleğine olan yaklaşımları konusunda daha bilinçli olabilmeleri için aşağıdaki öneriler getirilebilir:

Mesleki bilgilendirme ve yönlendirme, ilköğretim ikinci kademedede başlamalıdır. Böylece güzel sanatlara ilgisi olan öğrencilerin bu alanı meslek olarak düşünmeleri, AGSL gibi kurumlara yönlendirilerek yeteneklerini tanımaları ve geliştirmeleri için fırsat verilmelidir.

Genel liselerin programlarında "seçmeli" olarak yer alan sanat alanı derslerinde öğrenciler sanat eğitimcisi yetiştiren kurumlar hakkında bilgilendirilmelidir.

Eğitim Fakülteleri GSEB, kurumun özelliği gereği sadece eğitimle ilgili derslerinde değil, alan dersleri içinde de öğretmenlik mesleğine (3. ve 4. sınıfta yoğunlaşarak) ilişkin uygulamalara yer verilmeli ve bu mesleğin gerektirdikleri sık sık vurgulanarak mesleki bilinç kazandırılmasına yardımcı olunmalıdır.

Uzun dönemde bir sistem değişikliğine gidilerek (araştırmanın "Giriş" kısmında verilen ABD örneğinde olduğu gibi), güzel sanatlarla ilgili eğitim veren yükseköğretim kurumları aynı fakülteler içine alınmalı ve öğrenim görenlerin sanatçı, eğitimci vb. meslekler için düzenlenen programlar arasında geçiş yapabilmelerine olanak sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

1. ENZ, BİLLY. ve JOYCE HALL.: “Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi” *Yayımlanmamış Seminer Notları*, Arizona State Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tempe (Phoenix):1997.
2. GÖĞÜŞ, GÜLAY.: “Müzik Öğretiminde Çağdaş Yöntemler” *Öğretmen Eğitimi-nde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu*, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, İzmir: 1999 (a).
3. GÖĞÜŞ, GÜLAY.: “Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yaklaşımları” *I. Sanat Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Çanakkale: 1999 (b).
4. SAN, İNCİ.: “Sanat ve Eğitim” *Yayımlanmamış Ders Notu*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fak. (EFAM) Teksir No. 5, Ankara:1981.
5. SAN, İNCİ.: “Sanat Eğitimi Üzerine Yeni Düşünceler” *I. Sanat Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Çanakkale:1999.
6. UÇAN, A. : *İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları. 1994.
7. UÇAN, A. : “Sanat Eğitiminde Hedeflerin ve Hedef Davranışların Sınıflandırılması” *I. Sanat Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Çanakkale:1999.
8. YÖK-Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Projesi, Proje Koordinasyon Birimi, “ABD’nde Öğretmen Yetiştirme” *Yayımlanmamış Kısa Dönem Eğitim Notları*, Ankara: 1997.